

■ Onderwijs en jeugdhulp, een vruchtbare samenwerking?

Een responsief evaluatief onderzoek van de 'Pilot Onderwijs Zorg
Arrangement' in Wijk bij Duurstede.

Auteurs

Dorine van Eijk
Lisette Blokland
Lectoraat Jeugd

Datum 24 september 2018

COLOFON

Het Kenniscentrum Sociale Innovatie (KSI) van de Hogeschool Utrecht is een bundeling van een aantal lectoraten op het gebied van zorg en welzijn, sociaal beleid, maatschappelijke participatie, ondersteuning en dienstverlening, arbeid, recht en veiligheid. Het KSI heeft zich als doel gesteld een bijdrage te leveren aan een inclusieve, rechtvaardige en veilige samenleving waarbij de waarden van de democratische rechtsstaat centraal staan. Dit doen wij door praktijkgericht onderzoek, ontwikkeling en agendering van actuele maatschappelijke en sociale vraagstukken, vanuit verschillende perspectieven en disciplines. We werken hierbij samen met onderwijs, werkveld en kennisinstituten.

Jaar van uitgave: 2018

Contact en adres

Kenniscentrum Sociale Innovatie, Hogeschool Utrecht

Lectoraat Jeugd

Padualaan 101 – 3584 CS Utrecht

Telefoon secretariaat: 088-4819222

LectoraatJeugd@hu.nl; ksi@hu.nl

www.socialeinnovatie.hu.nl / www.hu.nl

Inhoudsopgave

COLOFON.....	2
INHOUDSOPGAVE.....	3
1. INLEIDING.....	4
2. BEVINDINGEN.....	6
2.1 VERHALEN VANUIT VERSCHILLENDE PERSPECTIEVEN.....	6
2.2 VERHAAL VANUIT EEN GEZAMENLIJK GEDEELD PERSPECTIEF.....	10
3. EEN BLIK NAAR DE TOEKOMST.....	12
BRONNEN.....	15
BIJLAGE 1.....	16
BIJLAGE 2.....	20

1. Inleiding

Aanleiding en achtergrond.

Het Lectoraat Jeugd is door een Beleidsadviseur Sociaal Domein van de Gemeente Wijk bij Duurstede benaderd om de Pilot Onderwijs Zorg Arrangement (het OZA) in haar gemeente te evalueren. Binnen het OZA werken SBO-school De Driehoek, basisschool Het Baken en Loket Wijk (Sociaal Wijkteam) intensief samen met als doel kinderen binnen de gemeente op te vangen en zo te voorkomen dat zij aangewezen zijn op speciaal onderwijs buiten de gemeente. De Driehoek en het Baken verzorgen samen het onderwijsprogramma binnen de brede school Het Anker. Binnen het OZA worden zij ondersteund door de inzet van hulpverlening vanuit Loket Wijk (Collegevoorstel, 2017).

De pilot werd vanaf januari 2017 gefinancierd door de gemeente en liep tot augustus 2018. Om tot besluitvorming te kunnen komen over al dan niet voortzetten van het OZA is de gemeente op zoek naar informatie over de meerwaarde van deze pilot. Dit in relatie tot de beoogde doelstelling:

‘Dat leerlingen onderwijs krijgen op de voor hen meest passende plek: daar waar zij zich in een veilige omgeving maximaal cognitief en sociaal emotioneel kunnen ontwikkelen. Zo mogelijk dichtbij huis en tevens in of dichtbij het regulier basisonderwijs, waar nodig ondersteund met specialistische voorzieningen.’ (Collegevoorstel zaaknummer 21231, 27 juni 2017, p. 1).

Naast een evaluatie die gebaseerd is op kwantitatieve gegevens, hecht de gemeente er aan om in haar afweging ook mee te nemen hoe het OZA wordt ervaren en gewaardeerd door kinderen, ouders, school- en jeugdhulpmedewerkers en betrokken managers/directies jeugdhulp en onderwijs; zij worden hierna belanghebbenden genoemd. De methode van onderzoek die hierbij aansluit, is responsieve evaluatie (Abma & Widdershoven, 2006; Abma, Bos & Meininger, 2011). De werkwijze van deze vorm van onderzoek wordt na de vraagstelling en doelstelling kort toegelicht.

Vraagstelling en doelstelling.

In dit onderzoek staat de vraag ‘Wat betekent de extra ondersteuning van jeugdhulp in het Anker voor betrokkenen?’ centraal. Deze vraagstelling is het resultaat van een gezamenlijk overleg tussen de gemeente, de manager van Loket Wijk, de leerplichtambtenaar, directieleden van Het Anker, de medewerker van Loket Wijk met een coördinerende taak binnen het OZA en onderzoekers van het Lectoraat Jeugd (mondelinge communicatie, 29 maart 2018). Op deze manier is bereidheid tot deelname aan het onderzoek evenals bereidheid om te veranderen en open te staan voor andere zienswijzen bewerkstelligd.

Doelstelling van het onderzoek is het beschrijven van ervaringen van betrokkenen met het OZA, zodat inzicht ontstaat over wat hierin gewaardeerd wordt, welke waarde de geboden extra ondersteuning voor direct betrokkenen heeft. De gemeente neemt deze inzichten mee in haar besluitvorming over het al dan niet voortzetten van het OZA.

Beknopte werkwijze van het onderzoek

De responsieve onderzoeksbenadering richt zich op 'waardengeladen' praktijkkennis, op het evalueren van ervaringen en niet op het meten, beschrijven of beoordelen van vooraf vastgestelde doelen en criteria (Abma, 2006; Abma & Widdershoven, 2006). Het is een interactieve vorm van onderzoek waarin alle stemmen gelijkwaardig participeren. Het gaat om *'een proces van oordeelsvorming tussen groepen wier belangen worden geraakt door de evaluatie.'* (Abma, Bos & Meininger, 2011, p. 72).

Participanten in dit onderzoek zijn de ouders en kinderen, medewerkers van zowel onderwijs als het OZA en managers/directies, hierna met managers aangeduid. De stemmen van alle betrokkenen krijgen evenveel aandacht en ieders mening wordt als even waardevol gezien (ibid). Verhalen van alle verschillende belanghebbenden worden op een systematische wijze met behulp van interviews verzameld en vormen het uitgangspunt voor verdere dialoog. De verzamelde verhalen over ervaringen met het OZA van de verschillende belanghebbenden zijn in twee gespreksrondes met elkaar gedeeld, waardoor een gezamenlijk beeld ontstaat over:

- wat absoluut van waarde is - dit zijn claims;
- waarover enige zorgen bestaan - dit zijn concerns;
- wat nadrukkelijk aandacht vraagt of beter kan - dit zijn issues .

In een eerste ronde delen gelijkgestemde belanghebbenden verhalen met elkaar en komen tot een gedeeld verhaal over hun ervaringen met het OZA. In een tweede ronde delen verschillende belanghebbenden de verhalen van de eerste ronde met elkaar. Er wordt niet alleen teruggeblikt maar ook naar de toekomst gekeken. Een uitgebreidere beschrijving van de opzet en werkwijze van dit onderzoek is te vinden in bijlage 1.

In het volgende deel van het verslag worden de bevindingen van het responsief evaluatief onderzoek gepresenteerd in de vorm van verhalen. Daarna volgt een reflectie op de bevindingen door de onderzoekers, waarbij de opgehaalde praktijkkennis wordt verbonden met kennis uit onderzoek en literatuur.

2. Bevindingen

In deze paragraaf zijn de verhalen te lezen over de verhalen die tijdens twee gespreksrondes met belanghebbenden zijn verteld en gedeeld tijdens een bijeenkomst in Het Anker op 6 september 2018. Alle gesprekken zijn met toestemming van de participanten opgenomen met een voicerecorder.

De verhalen in paragraaf 2.1 zijn gebaseerd op gesprekken met gelijkgestemde belanghebbenden: ouders, medewerkers onderwijs en jeugdhulp, managers/directies van onderwijs en jeugdhulp, hierna aangeduid met 'managers'. Deze gesprekken startten met het lezen van ervaringsverhalen van eerder geïnterviewde ouders, medewerkers en managers. De ouders hebben ook geluisterd naar voorgelezen verhalen vanuit de kinderen. Een uitgebreidere beschrijving van de onderzoeksaanpak is te lezen in bijlage 1. De claims, concerns en issues die door de participanten tijdens de eerste ronde zijn genoteerd, zijn zowel mondeling als schriftelijk gedeeld in een gezamenlijke terugkoppeling. Ze vormden het startpunt voor vervolgesprekken waarin ervaringen tussen verschillende belanghebbenden met elkaar zijn gedeeld. Het verhaal vanuit dit gezamenlijk gedeelde perspectief is te lezen in paragraaf 2.2.

Alle gepresenteerde verhalen zijn tot stand gekomen op basis van de door de participanten genoteerde claims, concerns en issues (zie bijlage 2 en 3) en het af luisteren van de geluidsopnames. Dit laatste is gedaan om zo dicht mogelijk bij de taal van de respondenten te blijven. De geluidsopnames zijn hierna vernietigd.

2.1 Verhalen vanuit verschillende perspectieven

Het verhaal van ouders en kinderen

Ouders zijn erg blij dat de ondersteuning vanuit het OZA voor hun kind en voor hen zelf nu mogelijk is binnen de school. Op de Driehoek waren ouders extra hulp al wel gewend, maar op het Baken was dat voor de start van de brede school Het Anker nog niet zo. Voor ouders staat het geluk van hun kind voorop. Wanneer een kind om een of andere reden niet goed in z'n vel zit, maken ouders zich zorgen over de toekomst. Ze vinden het zelf ook moeilijk om bijvoorbeeld met boosheid van een kind om te gaan. Een dergelijke situatie kan heel frustrerend zijn, voor kind en ouders. Ouders vragen zich af hoe het dan zal gaan op de middelbare school. De hulp komt dan misschien wel te laat en dat willen ouders niet. Hoe eerder een kind hulp krijgt, hoe meer tijd een kind heeft om handvatten te leren. Ook ouders hebben dan meer tijd om er goed mee om te leren gaan. Vroege hulp wordt positief gewaardeerd door ouders; het geeft hoop voor de middelbare school en verdere toekomst.

Daarom vinden ze het belangrijk dat hulp die een kind nodig heeft al op de basisschool wordt geboden. Met de begeleiding vanuit het OZA zien ze hun kind weer opbloeien; de kinderen krijgen

handvatten en leren steeds meer om voor zichzelf op te komen. Bijvoorbeeld om met hun boosheid om te kunnen gaan en door hun verhaal kwijt te kunnen aan iemand die er speciaal voor ze is. Uit de verhalen van de kinderen wordt duidelijk dat zij het zelf heel fijn vinden om naar iemand toe te gaan. Het valt de ouders op hoe normaal kinderen het vinden om erover te vertellen, ook thuis. Het is heel fijn om te merken dat het niet bijzonder of gek is dat kinderen naar iemand toe gaan voor hulp. Een kind wordt juist geholpen en niet gestraft of als bijzonder gezien. Ouders merken dat hun kind vooruitgaat met leren en in gedrag.

De betrokkenheid van de juffen, de korte lijntjes waardoor hulp en ondersteuning snel geregeld zijn en de samenwerking met andere hulpverlening worden gewaardeerd. Ouders geven aan er niet aan te moeten denken dat het OZA verdwijnt, dat voelt heel onveilig. In iedere klas zitten wel kinderen en ouders die hulp kunnen gebruiken zo zeggen ze. Het is belangrijk dat zorgen vroeg gesignaleerd en opgepakt worden door de school. Ouders vragen zich daarbij af of alle leerkrachten hier vaardig genoeg in zijn. Er zit zeker veel expertise in het Anker, maar het komt ook voor dat ouders zich onvoldoende gehoord voelen en hulp bijvoorbeeld pas aan het eind van de basisschool op gang komt. De ouders constateren dat niet iedereen op de hoogte is van de mogelijkheid voor hulp vanuit het OZA en dat ze niet goed weten hoeveel medewerkers er zijn en wie dat dan zijn. Ze weten ook niet of alle leerkrachten dit eigenlijk wel weten. Deze onbekendheid vinden ze niet wenselijk, het is belangrijk dat ouders én medewerkers goed op de hoogte zijn van het bestaan van het OZA en wie dat zijn. Ze willen ook graag dat de werkwijze van het OZA duidelijker wordt gecommuniceerd; wie doet wat en hoe gaat dat dan precies? Ouders willen meer betrokken worden bij het hele plan van de hulp en wat er gebeurt in de contacten tussen een OZA-medewerker en hun kind. Ze hoeven echt niet alles precies te weten, maar nu hebben ze geen idee waarover bijvoorbeeld gepraat wordt. Ze vertrouwen erop dat de medewerker belangrijke informatie uit de gesprekken met het kind aan hun vertelt, maar weten niet of dat de bedoeling is. Hoe zit het met de vertrouwenskwestie, welke visie heeft het OZA daarover? Wat krijg je als ouders wel en niet te horen en wanneer? Als het gaat om communicatie worden ook andere voor ouders belangrijke dingen genoemd: het betrokken zijn bij een overdracht naar een volgende klas (ouders weten niet waarvan een 'nieuwe' leerkracht op de hoogte is), en meebeslissen over stappen die gezet worden of afspraken die gemaakt of afgezegd worden. Ze willen graag over en weer geïnformeerd worden, niet alleen als er iets is.

Er zijn zeker dingen die beter kunnen volgens de ouders, maar het allerbelangrijkste in hun ogen is dat hulp vanuit het OZA ervoor zorgt dat het weer goed gaat met hun kind. Ze willen niet terug naar hoe het ging vóór die hulp!

Het verhaal van managers

Voor de managers is de gedeelde holistische denkwijze, die uitgaat van de totale ontwikkeling van kinderen, een belangrijke waarde van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp binnen het OZA. Er wordt maatwerk geleverd waarbij ieders deskundigheid en expertise aanvullend op elkaar werkt en dat is een meerwaarde. Ook is er veel bereidheid om samen te werken ten behoeve van

de ontwikkeling van kinderen en hun gezin; onderwijs en jeugdhulp groeien steeds meer naar elkaar toe. De managers vinden het bijzonder dat alle betrokken bestuurders zich committeren aan de visie en doelstelling van het OZA; dit draagt zeker bij aan de ontwikkelingen tot nu toe. Ondersteunend daarbij is ook dat De Driehoek en Het Baken in één gebouw onder de naam Het Anker zijn samengebracht.

Door de samenwerking van onderwijs en jeugdhulp binnen Het Anker is er sprake van kruisbestuiving, aldus de managers. Signalen en vragen van leerkrachten en ouders worden sneller opgepakt, er vindt nu eerder overleg plaats over wat er aan de hand is. Daardoor is het ook mogelijk om ondersteuning eerder in gang te zetten en meer preventief te werken. Dit wordt gezien als positieve bijdrage aan het welbevinden van de kinderen. Er zijn nu meer mogelijkheden om kinderen met zorgvragen binnen Het Anker te plaatsen en begeleiden. De managers typeren de hulp als laagdrempelig, snel, met korte lijnen en lokaal. Kinderen krijgen de juiste hulp binnen de school, maar ook thuis. Ook worden huisbezoeken door een leerkracht en OZA-medewerker samen afgelegd en dat is heel waardevol; school en gezin worden met elkaar verbonden.

Er is een goede verbinding ontstaan tussen onderwijs en zorg waar iedereen open in staat en van en met elkaar wil leren. Anders dan aan het begin gedacht, wordt de ondersteuning niet alleen binnen het speciaal basisonderwijs ingezet, maar ook binnen het reguliere basisonderwijs. OZA-medewerkers en leerkrachten wisselen kennis uit en reflecteren met elkaar in gezamenlijke intervisiegroepen. Maar nog niet alle leerkrachten zijn even goed op de hoogte van OZA en het benutten van elkaars kennis en kunde kan verder uitgebouwd worden. Voor de verdere toekomst zou het mooi zijn om de bekendheid van het OZA te verbreden naar de eerstelijns, zodat ook huisartsen en bijvoorbeeld fysiotherapeuten op de hoogte zijn.

De verandering van een zorgstructuur naar een ondersteuningsstructuur is volop in ontwikkeling. De inrichting en werkwijze staan nu op papier, maar moeten nog wel (verder) geïmplementeerd en geborgd worden. Als aandachtspunt hierbij wordt genoemd, dat de OZA-coördinator zowel binnen het onderwijs als binnen de jeugdhulp werkzaam is; hoe blijven korte lijnen gewaarborgd? Ook is het van belang om goed naar privacy te kijken en te gaan zorgen voor een continuüm met het voortgezet onderwijs.

De managers willen graag verder met het OZA en meer bekendheid realiseren bij alle leerkrachten en bij ouders. Ze zien dit als een gezamenlijke taak met als doel dat ouders en leerkrachten weten wat het OZA voor hen kan betekenen, waardoor nog meer kinderen vroegtijdig worden geholpen en in Wijk bij Duurstede naar school kunnen. De borging vanuit financieel oogpunt van het OZA is tot nu toe te kwetsbaar en wordt door de managers als risico gezien. Ze ervaren de financiële onduidelijkheid van de laatste maanden als remmend; het is moeilijk om ouders en kinderen hulp aan te bieden als niet zeker is of het OZA door zal gaan. Duurzame, blijvende financiering is nodig, ook om de kwaliteit die nu geboden wordt te kunnen behouden. De managers zien daarbij graag een ontschotting van budgetten, waardoor hulp op maat nog beter gerealiseerd kan worden. Want ze ervaren het als heel waardevol dat kinderen thuis én op school worden ondersteund bij het zelf reguleren van gedrag.

Het verhaal van medewerkers

De medewerkers van het onderwijs en de jeugdhulp ervaren de meerwaarde van het OZA en zien graag dat dit op elke school zo wordt aangeboden als op Het Anker. Wanneer kinderen hulp nodig hebben, wordt dat snel en laagdrempelig opgepakt binnen een veilige omgeving. Ze ervaren het niet zozeer als aparte hulp die geboden wordt, maar het voelt alsof het een 'natuurlijk' onderdeel is van de organisatie.

Leerkrachten ervaren het OZA als een aanvulling op hun expertise; de OZA-medewerker staat naast je en ondersteunt je, aldus de leerkrachten. Ze geeft geen opgelegde adviezen, maar stelt je juist vragen en dat vinden leerkrachten heel prettig. Afstemming met de OZA-medewerker kan heel direct en op details. Prettig vinden leerkrachten ook, dat het voelt alsof ze als leerkracht zelf in de lead zijn. De hulp is heel laagdrempelig. Leerkrachten kunnen altijd vragen stellen en ontvangen direct antwoord, dat vervolgens weer toegepast kan worden in de klas. Daarnaast is het prettig dat problemen soms al in een vroeg stadium aangepakt kunnen worden. Op deze manier ga je als leerkracht preventief te werk.

Er wordt op verschillende manieren hulp geboden aan kinderen. Het kan gaan om individuele gesprekken, waarin kinderen vertrouwelijk kunnen praten, maar ook sessies om te ontspannen of te ontladen. Doordat het in de school en onder schooltijd plaatsvindt, voelt het voor het kind en de ouders als veilig. Dat is essentieel voor de vaak toch al belaste kinderen/gezinnen.

Hoe de medewerkers het OZA beleven en vormgeven zou breder gedeeld moeten worden. Nu is het nog niet bij alle leerkrachten en ouders bekend. Ook is het de vraag of ouders voldoende betrokken worden in de begeleiding van hun kind en bij evaluaties van de hulp. Om ouders meer te betrekken zouden ze bijvoorbeeld ook een keer mee kunnen doen met een bokssessie. Zo'n sessie helpt leerlingen om even te ontladen. Medewerkers geven aan dat zo'n sessie plaats moet kunnen vinden in een ruimte binnen de school, waar kinderen uit het zicht van andere kunnen zijn. Het is nu niet altijd mogelijk om een dergelijke ruimte te vinden.

De OZA-medewerker brengt de verbinding tot stand tussen school, ouder en kind. Nu er geen vaste OZA-medewerker meer is, ontbreekt een belangrijke schakel met thuis. Op school werken de leerkrachten met de kinderen, maar thuis gebeurt er ook van alles. Dit kan van belang zijn voor het gedrag van de leerling in de klas. Ouders hebben soms ook (thuis) begeleiding nodig. Het is fijn als de aanpak op school en thuis op elkaar afgestemd is en de OZA-medewerker draagt hieraan bij.

Wanneer het OZA niet kan worden voortgezet is de kans dat de hulp niet meer snel, laagdrempelig en in een veilige omgeving kan worden geboden groot en dit is schadelijk voor de kinderen. De medewerkers willen duidelijkheid over het voortbestaan van het OZA en zien graag een lange termijn plan voor het OZA binnen het Anker. Ze hebben hier iets moois opgebouwd en willen dat graag voortzetten.

2.2 Verhaal vanuit een gezamenlijk gedeeld perspectief

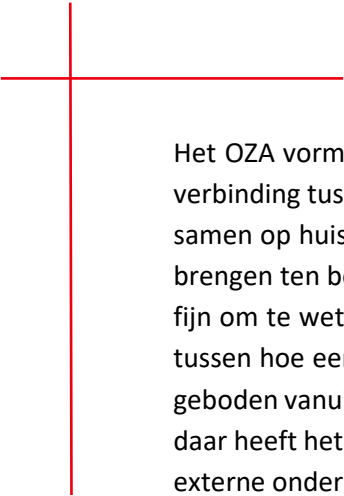
In deze paragraaf is het verhaal te lezen over hoe ouders, medewerkers en managers hun ervaringen met het OZA met elkaar gedeeld en gewaardeerd hebben. Omdat de verschillende verhalen veel overlap vertoonden, is voor het presenteren van één verhaal gekozen. Daarbij is ervoor gezorgd om ook verschillen te beschrijven en zo recht te doen aan de meerstemmigheid van alle belanghebbenden.

Het gedeelde verhaal van ouders (en via hen ook kinderen), medewerkers en managers

Alle belanghebbenden waarderen het zeer dat de extra ondersteuning vanuit het OZA in Het Anker geboden wordt, zowel voor kinderen in het basisonderwijs als in het speciaal basisonderwijs. Leerkrachten en OZA-medewerkers weten elkaar snel te vinden waardoor passende hulp snel op gang komt. Door de pilot van het OZA is merkbaar dat de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp goed tot stand is gekomen; samen is meer. Niet voor alle zorgvragen rond kinderen is het OZA nodig; er wordt geïnvesteerd in kinderen die dat nodig hebben en de lijntjes om dat te regelen zijn kort. Zowel kinderen, ouders als leerkrachten krijgen met de hulp vanuit het OZA 'sleutels' in handen om verder te kunnen.

Als sterke kanten van het OZA worden genoemd: korte lijnen, maatwerk, laagdrempelig, in de school, de juiste hulp wordt snel geregeld en preventieve werking. Voor de kinderen is het fijn dat zij geholpen worden door 'bekende gezichten' binnen de school(tijd); dat biedt vertrouwen en veiligheid. Continuïteit van de hulp is ook belangrijk, juist omdat kinderen die het lastig hebben vertrouwen zoeken. Belanghebbenden geven aan dat het heel gewoon is, dat een kind een poosje de klas uit gaat om bijvoorbeeld met iemand te praten. Ook ouders ervaren de school als een vertrouwde omgeving waarbinnen makkelijk en zonder dat iemand als 'bijzonder' wordt gezien, een gesprekje met de leerkracht of een OZA-medewerker plaats kan vinden. De driehoek kind-ouder-school wordt als belangrijk gezien en het OZA draagt daar aan bij. De verschillende belanghebbenden geven aan, dat kinderen door de ondersteuning tot betere leerprestaties komen en hun gedrag ten positieve verandert. Meer kinderen ervaren weer plezier in leren en het lukt ze beter om met bijvoorbeeld boosheid om te gaan; ze kunnen het steeds beter zelf en komen tot ontwikkeling, zowel cognitief als sociaal-emotioneel. Een aantal kinderen had zonder het OZA niet op Het Anker kunnen blijven.

Voor elke leerling is er maatwerk en als een leerkracht aangeeft dat 'het niet zo lekker gaat' met een leerling, krijgt zij direct handvatten om aan de slag te gaan. De OZA-medewerkers geven adviezen die zijn afgestemd op de individuele leerling en/of klas en dat werkt beter dan de adviezen op hoofdlijnen van externe hulpverleners. De OZA-medewerker weet wat er speelt en kan daarop aansluiten; de adviezen zijn direct toepasbaar. Ze gaat naast de leerkracht staan en kijkt mee in de klas wat er nodig is. Door samen op te trekken, is de drempel voor het vragen van hulp bij leerkrachten veel lager geworden, alhoewel deze hulp nog niet bij alle leerkrachten voldoende bekend is.

Het OZA vormt een belangrijke schakel tussen school en thuis. In het afgelopen schooljaar is de verbinding tussen school en thuis verbeterd en gaan leerkrachten en OZA-medewerker ook vaker samen op huisbezoek. Een waardevolle manier om de werelden van thuis en school bij elkaar te brengen ten behoeve van het kind, zodat de werelden elkaar beter verstaan. Over en weer is het fijn om te weten hoe het is gegaan, zodat er meer begrip ontstaat en er beter wordt afgestemd tussen hoe een kind op school en thuis wordt begeleid. Het mooie aan OZA is dat de hulp wordt geboden vanuit gelijkwaardigheid. Ouders, school en kind zijn gelijkwaardige gesprekspartners en daar heeft het OZA aan bijgedragen. Deze prettige samenwerking is er ook met andere betrokken externe ondersteuners.

Belanghebbenden zijn het er over eens dat er nog het nodige verbeterd en geoptimaliseerd kan worden:

- Allereerst hebben alle belanghebbenden behoefte aan een langetermijnperspectief van het OZA. Men wil graag continuïteit kunnen bieden, zodat de positieve resultaten van deze vorm van samenwerken voor kinderen en gezinnen, nu en in de toekomst, mogelijk blijven. De pilot zien ze graag omgezet in duurzame onderwijszorgarrangementen. Daarbij bestaat de wens om de budgetten van zorg en onderwijs te ontschotten, waardoor jeugdhulp voor gezinnen met kinderen in de basisschoolleeftijd nog meer op maat ingezet kan worden in Het Anker.
- Onderwijs en jeugdhulp willen aan de slag met communicatie om zo meer bekendheid te geven over wat OZA is aan leerkrachten en ouders, onder andere binnen Het Baken. Het gaat om informatie en duidelijkheid over de manier van werken en vanuit welke achtergrond en visie dat gebeurt; voor wie is het OZA en met welke vragen en zorgen kunnen mensen bij wie terecht? Meer leerkrachten en ouders kunnen dan gebruik maken van de ondersteuning, daar is zeker behoefte aan. Ouders willen graag vanaf het eerste moment meer duidelijkheid over hoe zij bij de hulp betrokken worden, bijvoorbeeld informatie over gesprekken tussen de OZA-medewerker en hun kind. Het omgaan met privacy van de kinderen is hierbij een aandachtspunt en met elkaar moet duidelijk worden hoe hiermee om te gaan. De ondersteuningsstructuur die nu op papier staat, biedt al veel duidelijkheid en moet geïmplementeerd worden. Het is van belang dat iedereen op de hoogte is van de vormen van jeugdhulp die geboden kunnen worden. In een latere fase wil men het OZA ook bredere bekendheid geven buiten Het Anker; daarbij wordt gedacht aan de eerstelijnsvoorzieningen zoals bijvoorbeeld huisartsen en fysiotherapeuten. Dit alles met als bedoeling meer kinderen en ouders in een zo vroeg mogelijk stadium te kunnen ondersteunen en erger te voorkomen.
- Om de jeugdhulp blijvend en kwalitatief goed te kunnen bieden, is er op school voldoende capaciteit nodig. Geen mensen op kantoor, maar medewerkers die echt binnen de school kunnen werken. Medewerkers willen graag meer zekerheid hebben over de beschikbaarheid van ruimte(s) waarin hulp geboden kan worden; dat is belangrijk voor het goed en veilig bieden van de hulp aan leerlingen.
- Een zorg is dat de jeugdhulp die nu op het basisonderwijs wordt geboden niet gecontinueerd wordt in het voortgezet onderwijs. Er is sprake van een groot cultuurverschil. In het Anker gaan onderwijs en jeugdhulp samen op, maar op het voortgezet onderwijs staat ze nog los van elkaar en dat is voor een aantal kinderen niet gewenst.

3. Een blik naar de toekomst

In deze paragraaf wordt het verhaal van de onderzoekers gepresenteerd. Een reflectie op de opgehaalde praktijkkennis, de verhalen in de vorige paragraaf, die wordt verbonden met kennis uit onderzoek en literatuur. Dit verhaal is geen samenvatting van de vorige verhalen, maar een vijfde perspectief over hoe belanghebbenden het OZA in de dagelijkse praktijk ervaren en beleven.

Als eerste wordt een algemene reflectie weergegeven, gevolgd door twee scenario's: mogelijke gevolgen als het OZA stopt en aandachtspunten voor verdere ontwikkeling en borging bij voortzetting van het OZA. Deze indeling is gemaakt, omdat de gemeente de bevindingen van dit responsief evaluatief onderzoek wil gebruiken in haar besluitvorming over het al dan niet voorzetten van het OZA.

Algemene reflectie van de onderzoekers

In het licht van de vele initiatieven met heel wisselende ervaringen die na de invoering van de nieuwe Jeugdwet en de wet op Passend Onderwijs zijn gestart, valt allereerst de keuze voor een waarderend onderzoek in de vorm van responsieve evaluatie op; dit is niet gebruikelijk (Abma, Bos & Meininger, 2011). Het laat betrokkenheid met de bedoelingen en ontwikkelingen van het OZA zien en sluit goed aan bij wat bekend is over werkzame factoren voor de totstandkoming van onderwijszorgarrangementen (Nederlands Jeugdinstituut, 2013, 2014; Prakken, Deen & Wijnen, 2014).

Meteen al bij de eerste (voor)overleggen blijkt de oprechte interesse van de gemeente, de manager van Loket Wijk, de leerplichtambtenaar en directieleden van Het Anker voor wat het OZA kinderen en ouders brengt. Zij hebben allen de ambitie om bij te dragen aan geïntegreerde opvang, onderwijs- en zorgvoorzieningen voor nul- tot veertienjarigen in Wijk bij Duurstede en te voorkomen dat zij op speciale scholen buiten de gemeente aangewezen zijn. Een dergelijk commitment van management en organisaties werkt bevorderend voor het welslagen van een samenwerking tussen professionals uit verschillende organisaties (Kaye & Crittendon, 2005, in: De Waal (red), 2018; Notten & Spierings, 2009, in: De Waal (red), 2018).

Tijdens de verschillende gesprekken die in het kader van dit onderzoek zijn gevoerd, valt ook de respectvolle wijze waarmee betrokkenen met elkaar omgaan en over elkaar praten op. Er heerst een ontspannen en open sfeer en er is oog voor ieders eigenheid; dit is ook herkenbaar in de manier waarop de interviews met kinderen, ouders, medewerkers en managers tot stand kwamen. Iedereen wil het beste voor de kinderen en hun welbevinden; men is bereid om daarvoor goed met elkaar samen te werken en van en met elkaar te leren. De verschillende ervaringen zoals beschreven in paragraaf 2.1 door alle participanten in dit onderzoek worden gehoord en gedeeld tijdens de gezamenlijke uitwisseling zoals beschreven in paragraaf 2.2. Het gesprek leidt tot herkenning en erkenning en de claims, concerns en issues worden onderschreven.

Uit onderzoek en literatuur komt naar voren dat het realiseren van een ontwikkelingsperspectief voor kinderen op het gebied van leren, gedrag en welbevinden vraagt om een gezamenlijke aanpak van gemeente en onderwijs- en zorgvoorzieningen (Prakken, Deen & Wijnen, 2014; Nederlands Jeugdinstituut, 2013, 2014).

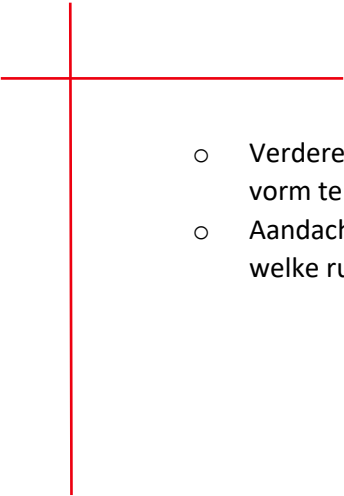
Mogelijke gevolgen als het OZA stopt.

Wanneer de gemeente besluit om het OZA te stoppen, kunnen mogelijke gevolgen op basis van de verzamelde praktijkkennis zijn:

- Er ontstaat angst bij ouders dat hulp te laat komt, dat hun kind niet tijdig en op een veilige en toegankelijke plek geholpen wordt. Waar kun en moet je dan naartoe? En kan je kind dan wel op deze school blijven? En hoe lang gaat het duren voordat je hulp krijgt? Hoe wordt ervoor gezorgd dat de hulp op elkaar wordt afgestemd? Weet de leerkracht dan wel wat er gebeurt en hoe daar in de klas op te anticiperen?
- Medewerkers vragen zich af of zij dan nog voldoende in staat zijn om kinderen te bieden wat ze nodig hebben. Meer kinderen dan nu zullen dan naar een andere school buiten Wijk bij Duurstede moeten gaan. De hulp door externe hulpverleners neemt toe, de samenwerking komt dan minder goed tot stand en dat is schadelijk voor de ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen. Ontwikkelde en aanwezige expertise verdwijnt en/of kan minder ingezet worden. Ook het vroegtijdig bieden van hulp om zo erger te voorkomen, preventie, is dan niet goed meer mogelijk. Een goede afstemming tussen thuis en school verdwijnt, omdat een leerkracht dat alleen niet tot stand kan brengen.
- Managers geven aan dat het gemeentelijk beleid om leerlingen onderwijs te bieden op de voor hen meest passende plek, dicht bij huis en in een voor kinderen veilige omgeving niet goed uitgevoerd en waargemaakt kan worden. De opvangmogelijkheden binnen het Anker nemen af, het leerlingenaantal verkleint met alle gevolgen van dien. Het Anker is dan niet goed meer in staat om een onderwijszorg-arrangement vanuit Passend Onderwijs te realiseren.

Aandachtspunten voor verdere ontwikkeling en borging bij voortzetting van het OZA.

- Verdere duidelijkheid over werkwijze, verantwoordelijkheden, communicatie tussen medewerkers en met ouders en kinderen; bij de start en ook bij tussentijdse evaluatie en afstemming. Welke medewerker doet wat op welke manier?
- Doorontwikkelen van OZA: bijvoorbeeld naast individuele (kind, leerkracht, ouders) ook groepsgerichte ondersteuning met een hele klas of met een groepje kinderen.
- Bekendheid vergroten binnen Het Anker én naar ouders.
- Lange termijnplanning door gemeente en uitvoerders van het OZA; het invoeren van een nieuwe manier van werken, kost een paar jaar tijd.
- Fysieke ruimte om de begeleiding te bieden, zodat privacy gewaarborgd kan worden.
- Het in de verdere toekomst uitvloeien van het OZA binnen heel Wijk bij Duurstede. Pilot bestendigen en verankeren en daarin ervaringen meenemen. Daar horen zowel inhoudelijke, organisatorische als financiële aspecten bij.

-
- Verdere toekomst: Continuïteit van zorg aan leerlingen, bijv. van basisschool naar vo: hoe dit vorm te geven.
 - Aandacht voor privacy – meer bekendheid over privacywetgeving: waaraan te houden en welke ruimte is er om samen te werken.

Bronnen

Abma, T.A. (2006). Werken met narratieven: Verhalen en dialoog als methoden voor praktijkverbeteringen. *Tijdschrift voor Management en Organisatie*, (3-4), p. 71-84.

Abma, T.A., & Widdershoven, G.A.M. (2006). *Responsieve methodologie. Interactief onderzoek in de praktijk*. Den Haag: Lemma.

Abma, T.A., Bos, G.F. & Meininger, H.P. (2011). Responsieve evaluatie van beleid voor mensen met verstandelijke beperkingen en hun omgeving. *Nederlands Tijdschrift voor de Zorg aan mensen met verstandelijke beperkingen*, (2), 70-87.

B&W rapport voortzetting OZA Driehoek, collegevoorstel zaaknummer 21231, 27 juni 2017

De Waal, V. (red.). (2018). *Interprofessioneel werken en innoveren in teams. Samenwerking in nieuwe praktijken*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Nederlands Jeugdinstituut. (2013). *Rapportage Kennispraktijknetwerk Onderwijs-zorgarrangementen: instrument voor samenwerking onderwijs en jeugdhulp* Utrecht: NJi.

Nederlands Jeugdinstituut. (2014). *Startdossier kansen en risico's in de verbinding onderwijs-jeugdbeleid. Een internationale verkenning en Nederlandse reflectie*. Utrecht: NJi.

Prakken, J., Deen, C. & Wijnen, B. (2014). *Passend onderwijs en jeugdhulp: een gedeelde verantwoordelijkheid*. Den Haag: Notitie Denktank Transformatie Jeugdstelsel.

Wijk bij Duurstede. (27 juni 2017). *Collegevoorstel. Zaaknummer 21231*. Wijk bij Duurstede.

Bijlage 1

Achtergrond, opzet en werkwijze van het onderzoek

Achtergrond van Responsieve Evaluatie

De responsieve onderzoeksbenadering richt zich op 'waardengeladen' praktijkkennis, op het evalueren van ervaringen en niet op het meten, beschrijven of beoordelen van vooraf vastgestelde doelen en criteria (Abma, 2006; Abma & Widdershoven, 2006). Immers, wat in de ene wijk of gemeente wenselijk en werkzaam is, hoeft dat niet automatisch in een andere wijk of gemeente ook te zijn. Responsieve evaluatie is te zien als een interactive onderzoeksbenadering waarin het gaat om de dialoog tussen verschillende belanghebbenden. Zij worden actief betrokken in de evaluatie omdat het om hun belangen gaat. "Verhalen hebben bovendien altijd een actieve, motiverende betekenis; zij dragen uit wat de verteller meent dat er nodig is om een praktijk te verbeteren, aan te passen." aldus Abma, Bos en Meininger (2011, p. 72).

De ervaringen en belevingen van 'het alledaagse' leven en meer specifiek rond een bepaald thema daarbinnen staan centraal. Niet het verklaren van de werkelijkheid staat voorop, maar het begrijpen van de beleefde ervaringen in de verhalen van de betrokkenen (Abma, 2006; Abma & Widdershoven, 2006).

Binnen deze vorm van onderzoek is participatie van verschillende betrokkenen belangrijk, omdat ieder mens anders denkt, doet, ervaart en waarneemt. In samenspraak met en vanuit respect voor anderen komt de evaluatie tot stand. Doordat verschillende stemmen allemaal klinken, wordt voorkomen dat een eenzijdig beeld ontstaat en blijft het onderzoek dicht bij de dagelijkse praktijk en besluitvorming (ibid). Pluraliteit en participatie van verschillende betrokkenen doen meer recht aan de complexiteit van besluitvorming (Abma, Bos en Meininger, 2011). De responsieve evaluatie sluit aan bij de transitie en transformatiedoelen van de nieuwe Jeugdwet:

1. "Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk;
2. demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen;
3. eerder de juiste hulp op maat te bieden om het beroep op dure gespecialiseerde hulp te verminderen;
4. integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'; door ontschotting van budgetten ontstaan meer mogelijkheden voor betere samenwerking en innovaties in ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen;
5. meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden door vermindering van regeldruk; betrokken professionals die sociale netwerken in de omgeving van het gezin weten in te schakelen en die kunnen samenwerken met vrijwilligers en familieleden en

hun kracht weten te benutten.” (VWS en V&J, memorie van toelichting bij de Jeugdwet, juli 2013, p. 2).

Opzet en werkwijze van het onderzoek

** Betrokkenen of belanghebbenden*

In het onderzoek krijgen de stemmen van alle belanghebbenden evenveel aandacht en worden hun meningen als even waardevol gezien. Belanghebbenden in dit onderzoek zijn: ouders, kinderen, leerkrachten, medewerkers jeugdhulp en managers bao/bsv/Kinderopvang/Loket Wijk.

** Fase 1: Interviews om te komen tot verhalen van de verschillende betrokkenen.*

Met vier moeders, vijf kinderen (twee individueel en drie in een groep), twee leerkrachten, twee OZA-medewerkers en vier leidinggevendenden zijn gesprekken gevoerd. Zij zijn door de coördinerend OZA-medewerker benaderd. Ouders hebben hiertoe eerst een brief ontvangen die in samenspraak tussen gemeente en onderzoekers tot stand is gekomen. Met behulp van een oproep in de weekbrief zijn alle ouders van Het Baken geïnformeerd over het onderzoek. Leerkrachten en OZA-medewerkers zijn door hun leidinggevende benaderd en de managers zegden hun medewerking toe tijdens het overleg waarin de vraagstelling is vastgesteld (mondelinge communicatie, 29 maart 2018).

Ouders hebben vooraf toestemming gegeven om met hun kind in gesprek te gaan. De gesprekken zijn opgenomen met een memorecorder en alle participanten hebben een informed consent ondertekend waarmee zij instemmen met deelname en weten dat zij deze deelname op ieder moment kunnen stoppen. Hiervan is geen gebruik gemaakt

Na een korte mondelinge toelichting van het onderzoek, werd de startvraag aan de participant gesteld: Wat wil je vertellen over jouw ervaringen met de extra ondersteuning van jeugdhulp binnen Het Anker? Met behulp van samenvatten en open vragen is zoveel mogelijk ruimte gegeven aan het verhaal van de betrokkenen. Door evenveel ouders, onderwijs- en jeugdhulpmedewerkers en leidinggevendenden te betrekken, is gezocht naar een zo gelijkwaardig mogelijke verdeling van stemmen en is de kans op angst om in de minderheid te zijn, zo klein mogelijk gemaakt. Er is verhoudingsgewijs met meer leerlingen gesproken, omdat het uiteindelijk om hun welbevinden gaat.

De opgenomen gesprekken zijn verwerkt tot transcripten die daarna zijn geanalyseerd. Daarbij is bekeken welke claims, concerns en issues de participant vertelt.

Claims: zijn die aspecten die volgens de belanghebbende(n) absoluut noodzakelijk zijn, aspecten die er toe doen en van waarde zijn. Je zou kunnen zeggen dat ze nodig zijn, dat deze aspecten niet hoeven te veranderen.

Concerns: zijn de zorgen die men heeft over/ en of problemen die men ervaart, punten waarvan mensen zich afvragen of het misschien beter anders kan, maar de kwestie staat

of valt er niet mee. Er valt als het ware ook mee te leven als het niet onmiddellijk verandert.

Issues: zijn belangrijke kwesties waarover gediscussieerd moet worden en waarover mensen van mening kunnen verschillen. Hier kan onzekerheid over bestaan en het zijn de aspecten die nadrukkelijk de aandacht, verandering vragen.

Fragmenten zijn in een CCI-schema ondergebracht en per fragment is aangegeven om welk thema het gaat. Op basis daarvan zijn verhalen over de verhalen geschreven waarbij zo dicht mogelijk bij de taal van de participant is gebleven. Dit is geanonimiseerd waardoor de verhalen niet herleidbaar zijn naar specifieke personen.

De verhalen zijn naar de participanten gestuurd ten behoeve van membercheck, met uitzondering van de kinderen omdat zij nog niet over het abstractievermogen beschikken dat hiervoor nodig is. We hebben ons ervoor ingespannen om hun stem zo goed mogelijk te laten klinken en dat is ook reden geweest om de verhalen over hun verhalen in te laten spreken door kinderen uit ons eigen netwerk. De ontvangen reacties en correcties zijn verwerkt in de verhalen.

** Fase 2: Delen van verhalen*

Tijdens een bijeenkomst op zes september 2018 kwamen verschillende belanghebbenden (met uitzondering van de kinderen) bij elkaar om in twee rondes met elkaar in gesprek te gaan naar aanleiding van de geschreven verhalen uit fase 1. Alle gesprekken in fase 2 zijn met toestemming van de participanten opgenomen op een voicerecorder.

Na een introductie van een beleidsadviseur van de gemeente Wijk bij Duurstede volgde een toelichting op de evaluatie en hoe claims, concerns en issues (CCI's) in de gesprekken gebruikt worden. De CCI's zijn als volgt vertaald:

- Waar zit voor jou het waardevolle; wat is er goed aan? (claim)
- Wat zijn dingen waarvan je zegt er zijn voors/tegens? (concern)
- Daar vind ik dat ze wel iets mee moeten doen (issue)

- Beknopte werkwijze gespreksronde 1

Drie groepen gelijkgestemden: ouders, medewerkers en leidinggevenden. Spelregels voor de gesprekken: nieuwsgierig naar wat andere vinden en waarom ze dat vinden. We waarderen dat iedereen vanuit zijn eigen perspectief kan reageren.

De verhalen worden gelezen, ouders lezen verhalen van ouders en luisteren naar ingesproken verhalen van kinderen. Ieder geeft eerst kort aan wat de verhalen met hem/haar doen, wat het bij hen oproept. Dit wordt gedeeld en beluisterd, nog zonder te reageren. Vervolgens gaat men in gesprek met elkaar en schrijft CCI's op een geeltje die op een flap geplakt worden. Onderzoekers

zijn gespreksleiders en faciliteren de gesprekken; zij vatten samen en stellen vragen maar bemoeien zich nadrukkelijk niet met de waardering van de ervaringen van de participanten.

- Tussentijdse terugkoppeling

De gespreksleiders presenteren de CCI's op hoofdlijnen aan alle participanten. Een getypt overzicht van álle CCI's uit de 3 gesprekken wordt uitgereikt en dient als input voor het vervolgesprek in ronde 2 (bijlage 2).

- Beknopte werkwijze gespreksronde 2

Er vinden in 3 groepen vervolgesprekken plaats, de samenstelling is gemengd waardoor alle stemmen van ronde 1 aanwezig zijn. Gestart wordt met de vraag of er vragen zijn naar aanleiding van de terugkoppeling. Daarna gaat het gesprek over wat de CCI's voor de participanten betekenen en wat zij hierin met elkaar delen. Dit leidt tot nieuwe CCI's (bijlage 3).

Op basis van de door de participanten genoteerde CCI's en het afluisteren van de geluidsopnames zijn nieuwe verhalen over de verhalen geschreven. Hierbij is op dezelfde wijze geanalyseerd als in fase 1, waarbij in het gesprek van de ouders in ronde 1 aanvullende CCI's zijn genoteerd. Ouders hadden niet alles op geeltjes geschreven en het is van belang om alle ervaringen mee te nemen. De opnames van de gesprekken zijn afgeluisterd om zo dicht mogelijk bij de taal van de respondenten te blijven en na het afluisteren vernietigd. De verhalen zijn weergegeven in de paragraaf 'Bevindingen'.

Bijlage 2

Claims, Concerns en Issues van gespreksronde 1

NB genoemde namen zijn in verband met privacy geanonimiseerd.

Ouders en kinderen

Wat is het waardevolle?

- Tijd voor mijn kind individueel
- Korte lijntjes (2x)
- Gaat echt voor mijn kind
- Fijn dat het er nu wel is!! sinds 't Anker
- Samenwerking verschillende hulpverleners/school
- Betrokkenheid
- Juffen top!
- Fijn dat er iemand is om mee te praten.
- Heel erg als degene er niet meer is
- Individuele begeleiding in te komen tot leren/ook gedrag
- Overdracht expertise OZA- medewerker -> leerkracht of ambulante begeleiding
- Juf Anke (sport)
- Kitty (top)

Voors/tegens?

Daar moet iets mee?

- meer luisteren naar ouders!!
- Visie over individuele gesprekken tussen OZA & kind
- Communicatie! OZA & kind hoe en wat!
- OZA meer bekendheid geven
- Communicatie
- Kitty mag niet verdwijnen uit het Anker!!
- Onbekendheid OZA
- Bekendheid van de OZA

Managers

Wat is het waardevolle?

- Meer mogelijkheden om kinderen goed op te vangen
- Positieve bijdrage aan welbevinden
- Binnen (regulier) onderwijs blijven

- Commitment bestuurders
- Korte lijnen/tijd
- Integer
- Aanvullend
- Zichtbaarheid
- Samen oppakken
- Holistische benadering van ontwikkeling van kinderen
- Intervisiegroep zorgteam
- Kruisbestuiving
- Verbinding school gezien is snel, korte lijnen
- Maatwerk!!!
- Verbinden met elkaar
- Kennis delen
- Besparingen op leerlingenvervoer
- Huisbezoek OZA medewerker en leerkracht
- Efficiënt
- Laagedrempelig
- Snel
- Lokaal
- Van zorg naar ondersteuningsstructuur
- School gezin verbinden

Voors/tegens?

- Implementatie en borgen ondersteuningsstructuur
- Bekendheid vergroten in de breedte
- Elkaars kennis en kunde benutten

Daar moet iets mee?

- Financiële borging vanuit jeugdzorg
- Ontschotten budgetten
- Vasthouden kwaliteit en €
- Privacy
- Knip met middelbare school

Medewerkers

Wat is het waardevolle?

Kinderen kunnen hier blijven

Zelfde aanpak thuis & school

Ontladen!

Schakel thuis/school- SAMEN – korte lijntjes, laagdrempelig

OZA medewerker vormt verbinding tussen: ouder-kind-thuis-school-leerkracht

Welbevinden: ouder en kind en leerkracht voorop

Tips/hulp voor leerkracht

Veiligheid! Ouders-kinderen-leerkrachten

Kind kan vertrouwelijk praten

Binnen veilige omgeving -> transfer naar de klas

Directe hulp/gelijk starten

Afstemming kan heel direct en op details

Onder schooltijd: geen extra belasting voor soms toch al belaste gezinnen

Laagdrempelig voor zowel ouders als leerkrachten

Zichtbaarheid: aanvullend aan wat leerkrachten nodig hebben -> leerkracht in the lead

Preventief – vroeg stadium – korte lijnen – sneller handelen

Driehoek – ouder-school- kind (ouderbetrokkenheid)

Voors/tegens

Het verhaal van OZA aan collega's en ouders vertellen

Ouders beter meenemen -> proces/evalueren/bijv. ouders mee doen met activiteit (bijv. boksen)

Waar moet iets mee?

Nieuwe Chantal (18 uur) !!

Zorgstructuur uitdragen met elkaar; collega's en ouders

Vertraging is schadelijk (indien verwezen moet worden naar extern)

OZA medewerker is weg door onzekerheid baan (is groot verlies)

Duidelijkheid over voortbestaan OZA (lange termijn plannen + perspectief medewerkers)

Fysieke ruimte voor begeleiding (soms uit het zicht kunnen voor anderen)

Onzekerheid

Bijlage 2

Claims, Concerns en Issues van gespreksronde 2

Gemengde groep 1

Claims	Concerns	Issues
Vertrouwen		
Echt samen		
Kinderen kunnen hier blijven		
Drempel verlagend		
Ieder kind mag er zijn		
Veiligheid/vertrouwen		
Kunnen 'groeien' en leren		
Er is resultaat zichtbaar bij kinderen (en bij ouders); leren + gedrag		
Het komt echt vanuit de leerkracht (is in the lead!) in samenwerking; in samenwerking met kind/ouders/andere betrokkenen		

Gemengde groep 2

Claims	Concerns	Issues
Gelijkwaardige gesprekspartners (driehoek ouder, kind, school) Thema: Gelijkwaardigheid, samenwerking	Hoe nemen we ouders mee in OZA?	Met ouders delen: motieven en drijfveren van waaruit acties worden ondernomen.
Alles in de veilige omgeving	Onbekend bij ouders en leerkrachten -> gezamenlijke management taak	Snel duidelijkheid over het vervolg

Maatwerk -> voor alle leerlingen beschikbaar	verbreding van zorg; rots en water, agressieregulatie doortrekken naar VO	Hoe gaan we ervoor zorgen dat het blijvend gefinancierd wordt?
Er is openheid om te verbeteren	Sneller met ouders om de tafel	Ontschotten van budgetten
Je weet elkaar te vinden	Zorgstuctuur in ontwikkeling, meer ondersteuningsstructuur. SBO en reguliere school samen	Hoe nemen we ouders in het proces mee?
Durf om samen stappen te nemen	Borging en implementatie, 3 besturen samenwerkingsverband, bekendheid in de breedte creëren (bijv. politie/artsen)	
Er zijn intervisie groepen die met elkaar reflecteren	Privacy	
OZA coördinator werkzaam in zorg en onderwijs	Ruimte; waar kunnen ze terecht; is ruimte geschikt?	
Kind centraal	Onbekend bij ouders en leerkrachten -> gezamenlijke management taak	
Commitment van bestuurders; gedeelde visie	Verbeterpunten: verbreding van zorg; rots en water, agressieregulatie doortrekken naar VO	
Laagdrempelig, snel, lokaal efficiënt	Sneller met ouders om de tafel	
Verbeterende verbinding tussen school en thuis	Zorgstuctuur in ontwikkeling, meer ondersteuningsstructuur. SBO en reguliere school samen	
Samen op huisbezoek, expertise delen	Borging en implementatie, 3 besturen samenwerkingsverband, bekendheid in de breedte creëren (bijv. politie/artsen)	
Je kan meer bereiken, minder handelingsverlegenheid	Privacy vs openheid	
Drempelverlagend, voor leerkrachten voor ouders	Ruimte; waar kunnen ze terecht; is ruimte geschikt?	
Je doet het samen; goede samenwerking; gelijkwaardigheid		
De hulp is er voor kinderen 'gewoon'		
Preventief werken		

Gemengde groep 3

Claims	Concerns	Issues
Korte lijntjes -> afstemming op niveau.	Bekendheid vergroten	Privacy: Hoe gaan we daarmee om?
Versterking van driehoek; ouders, kind, school	Continuïteit in de begeleiding, zowel gedurende PO als overgang VO	Ontschotten van budgetten zorg/onderwijs

Ondersteuning en samenwerking van kind, ouders, leerkracht		Overgang PO/VO groot verschil in cultuur - PO samen op gaan en VO los van zorg
'Naast de leerkracht staan'. Meekijken en vragen wat er nodig is in de klas.		Voldoende capaciteit vanuit loket Wijk (Doorgaan op de school, niet op kantoor)
Korte lijnen, direct contact, veel sneller en beter, sneller tot details komen. Je kunt direct aan de slag, geen vertraging in het proces.		Uit pilotfase, lange termijn perspectief